

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2023.68.05>
УДК 343.98

Ірина Петрівна Сівчук
кандидат економічних наук,
старший судовий експерт
сектору товарознавчих та гемологічних досліджень відділу
товарознавчих, гемологічних, економічних, будівельних,
земельних, екологічних досліджень та оціночної діяльності

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9087-2181>
e-mail: sivchukira@gmail.com

*Тернопільський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр
МВС України*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ В УКРАЇНІ

В статті висвітлені проблемні питання нормативно-правового регулювання судових експертиз в Україні. Здійснено огляд наукових думок в напрямі теоретичних та емпіричних досліджень згадуваної тематики провідних науковців та вчених. Проаналізовано актуальні статті кримінального процесуального законодавства, що стосуються інституту судової експертизи. Досліджено зміни в нормативних документах, які регулюють судово-експертну діяльність в Україні.

Ключові слова: *нормативно-правове регулювання, експерт, судова експертиза, принцип законності, принцип об'єктивності, принцип повноти дослідження, висновок експерта, доказ.*

Постановка проблеми. Актуальність теми обумовлена тим, що на сучасному етапі розвитку та побудови правової держави, а також із зміною парадигми державного управління судова експертиза посідає важливе місце у судочинстві. Тому, постає питання щодо детального розгляду змісту нормативно-правової бази, яка регулює судово-експертну діяльність та забезпечує функціонування правозахисної системи влади в державі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми нормативно-правового регулювання в системі судочинства, зокрема проведення судової експертизи, висвітлені в наукових працях багатьох провідних українських вчених, науковців та фахівців. Серед них: В. П. Колонюк, І. П. Крайнова, В. І. Курило, А. М. Лазебний, А. В. Самохін, В. Хомутенко, А. Хомутенко, В. М. Шевчук та ін.

А. М. Лазебний та І. І. Божук зазначають, що: «в умовах реформування українського законодавства, кримінальне процесуальне законодавство України є чи не одним із найбільш проблемних. Проблеми реформування

цього блоку законодавства пов'язані із застарілими підходами радянського періоду, корумпованістю правоохоронної системи та відсутністю необхідної кількості якісних кадрів. Проте, державні перетворення намагаються змінити вже укорінені проблеми та нагальні питання. Одним із таких питань є вдосконалення нормативної регламентації порядку призначення судової експертизи у кримінальному провадженні» [1].

В своїй науковій праці В. П. Колонюк вважає, що проведення в Україні судово-правової реформи буде спонукати до реформування інституту судової експертизи та удосконалення організаційних форм і методологічних засад з урахуванням міжнародного досвіду [2].

На думку І. П. Крайнова невідповідність законодавства сучасним умовам досудового слідства та судочинства європейським правовим нормам і стандартам, адміністративна зарегульованість проведення судових досліджень та судової експертизи створюють умови для зниження ефективності висновку судового дослідження та судової експертизи, що веде до зменшення привабливості судово-експертної спеціальності [3].

В. І. Курило, А. В. Самохін аналізуючи правове регулювання судово-експертної діяльності висловлюють думку про те, що: «становлення України як правової держави, вдосконалення правового регулювання використання спеціальних знань, а також усунення неузгодженості положень законодавства в частині проведення експертиз вимагають аналізу сучасного стану правового забезпечення експертної діяльності з метою його подальшого розвитку та вдосконалення» [4].

В. Хомутенко та А. Хомутенко вважають, що: «система нормативно-правового забезпечення являє собою сукупність законів і підзаконних нормативних актів, які створюють нормативно-правове поле для функціонування системи судової експертизи та виконання нею свого призначення. При цьому під нормативно-правовим забезпеченням судово-експертної діяльності розуміють процес створення та підтримки в потрібних межах конструктивних організацій нормативно-функціональних характеристик системи судової експертизи за допомогою впорядкованого впливу нормативно-правових засобів» [5].

В.М. Шевчук зазначає, що сучасна система нормативно-правових актів, які регулюють судово-експертну діяльність в Україні є розгалуженою, а суспільні відносини, що потребують правового регулювання, є складними та специфічними. Тому сьогодні нормативно-правовому регулюванню судово-експертної діяльності притаманні окремі прогалини та недоліки, які заважають повноцінному забезпеченню гарантій незалежності судового експерта та правильності його висновку [6].

Погоджуюсь з думками вищезазначених авторів в тому, що нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності в Україні потребує вдосконалення та проведення реформ щодо нормативної регламентації з урахуванням професійних стандартів та міжнародного правового досвіду.

Мета дослідження. Аналіз теоретико-методологічних засад нормативно-правового регулювання судово-експертної діяльності в Україні та дослідження змін в законодавстві, що стосуються інституту судової експертизи.

Викладення основного матеріалу. На сьогодні нормативно-правове регулювання судових експертиз потребує вдосконалення реформ (в плані внесення змін та доповнень) у судово-експертній діяльності із урахуванням міжнародних європейських стандартів, зарубіжного досвіду та співпраці, а також сучасних досягнень науки та техніки, оскільки судова експертиза та судова-експертна діяльність є невід'ємними елементами судової системи держави.

Так чи інакше проведення в Україні судово-правової реформи спонукатиме до реформування інституту судової експертизи та уніфікації організаційних форм і методологічних засад різних видів експертних досліджень з урахуванням міжнародного досвіду [2].

Правові, організаційні й фінансові основи судово-експертної діяльності, покликани забезпечити правосуддя України незалежною, кваліфікованою та об'єктивною експертизою, що орієнтована на максимальне використання науки і техніки з написанням компетентного висновку. Дані постулати визначені в Законі України «Про судову експертизу» [7].

Отже, в Законі України від 25.02.1994 р. № 4038-XII «Про судову експертизу» вказано, що судовою експертизою є дослідження на основі спеціальних знань у галузі, науки, техніки, мистецтва, ремесла тощо об'єктів, явищ і процесів з метою надання висновку з питань, що є або будуть предметом судового розгляду [8].

Також, з точки зору законодавства, експертиза має певну процесуально-правову природу. З одного боку, вона є способом формування судових доказів, підсумком діяльності особи, досвідченої в певній галузі знань, а з іншої – це один із методів судового вивчення фактів, котрі мають значення для вирішення справи. Експертиза виступає як процесуальна дія, що регулюється нормами права. Законодавчо регулюється не тільки діяльність органів досудового розслідування, суду, але й робота експерта, обов'язки учасників процесу. Під час проведення експертизи, на відміну від інших процесуальних дій, істотні для справи факти, як правило, встановлюються за відсутності слідчого, членів суду. У зв'язку з цим передбачено систему додаткових процесуальних гарантій, дотримання яких покликане сприяти достовірному, повному та об'єктивному встановленню фактів експертом і ретельній перевірці його висновків слідчим та судом. Сукупність цих гарантій утворює процесуальну форму, особливості якої відрізняють експертизу від інших джерел доведення фактів [7].

Судово-експертна діяльність здійснюється за чотирма основними принципами, які прописані в ст. 3 цього ж Закону. До них відносять: законність, незалежність, об'єктивність і повноту дослідження [8].

Принцип законності – це суворе дотримання та виконання всіма суб'єктами судово-експертної діяльності вимог нормативно-правих актів, які регламентують організаційні, процесуальні, методичні засади та інші питання експертних досліджень. Дотримання цього принципу забезпечує визнання результатів експертизи допустимими, що дозволяє їх використовувати ухвалюючи процесуальні рішення. Принцип незалежності реалізують з дотриманням таких засад: 1) ніхто не може втручатися в діяльність

судового експерта – ні керівник науково-дослідної установи судових експертиз, у якій той працює, ні органи досудового розслідування або суду, котрі призначили проведення експертизи, ні інші сторони провадження справи; 2) судовий експерт самостійно в межах своєї компетенції (експертної спеціальності) проводить повне дослідження й від свого імені дає обґрунтований, об'єктивний та компетентний висновок, за який несе персональну відповідальність. Принцип об'єктивності визначено таким чином: 1) для проведення експертизи призначають суб'єктів, які особисто не можуть бути зацікавлені в тих чи інших її результатах; 2) експерт встановлює за допомогою спеціальних знань усі дійсні обставини в межах інформації, яку містять досліджувані ним об'єкти. Принцип повноти дослідження, полягає в тому, що експерт має детально розглянути всі без винятку пов'язані зі справою об'єкти, обґрунтувати відповіді на всі поставлені перед ним питання (у разі неможливості це зробити викласти причини), використати всі наявні й рекомендовані для практичного застосування методи експертного дослідження [7].

До інших нормативно-правових актів, що регулюють судово-експертну діяльність в Україні відносять: Конституцію України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР, Кримінально-процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. № 4651-VI, Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618-IV, Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII, Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 р. № 591 «Про затвердження Інструкції з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України», Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 21.09.2020 р. № 675 «Про затвердження Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію МВС та порядок проведення атестації судових експертів Експертної служби МВС», Постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2008 р. № 595 «Про затвердження Порядку атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз», Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 03.11.2015 № 1343 «Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України» та інші законодавчі акти різних галузей права, правові документи, відомчі накази, інструкції та міжнародні договори у сфері судово-експертної діяльності.

В ст. 69 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК), експертом у кримінальному провадженні вважається особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями, яка має право відповідно до Закону України «Про судову експертизу» на проведення експертизи і якій доручено провести дослідження об'єктів, явищ і процесів, що містять відомості про обставини вчинення кримінального правопорушення та дати висновок з питань, які виникають під час кримінального провадження і стосуються сфери її знань [9].

Відповідно до ст. 101 КПК України висновком експерта є докладний опис проведених експертом досліджень та зроблені за їх результатами висновки, обґрунтовані відповіді на запитання, поставлені особою, яка

залучила експерта, або слідчим суддею чи судом, що доручив проведення експертизи [9].

В іншому нормативно-правовому документі (наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 р. № 591 «Про затвердження Інструкції з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України») в п. 5 зазначено, що підставою для проведення експертиз відповідно до чинного законодавства є процесуальний документ (постанова, ухвала) про призначення експертизи, у якому обов'язково зазначаються реквізити, перелік питань, поставлених експерту, а також об'єкти, що підлягають дослідженню [10].

Судова експертиза проводиться після подання до відповідних структур матеріалів, оформлених згідно з вимогами процесуального законодавства та даної Інструкції. Строк проведення судової експертизи починається з робочого дня, наступного за надходженням матеріалів до експертної установи, і закінчується в день складання висновку експерта [10].

В Господарському процесуальному кодексі України в ст. 98 предметом судової експертизи можуть бути дослідження обставин, які входять до предмета доказування та встановлення яких потребує наявних у експерта спеціальних знань. Немало важливим є те, що предметом висновку експерта не можуть бути питання права [11].

Висновок експерта є одним з джерел доказів, передбачених процесуальним законодавством та підлягає обов'язковій оцінці суб'єктами доказування. Так як переважно при проведенні експертизи досліджуються об'єкти, у виявленні і вилученні яких експерт участі не бере. Одним із важливих елементів оцінки висновку є перевірка дотримання процесуального порядку одержання (виявлення, фіксація, вилучення, упаковка) досліджуваних речових доказів, документів та зразків [1].

В ст. 84 КПК доказами є фактичні дані, отримані у передбаченому цим Кодексом порядку, на підставі яких слідчий, прокурор, слідчий суддя і суд встановлюють наявність чи відсутність фактів та обставин, що мають значення для кримінального провадження та підлягають доказуванню [9].

Також, нормативно-правове регулювання судово-експертної діяльності включає в себе такі напрями забезпечення судової експертизи, як: функціонування інституту судової експертизи в державі; процесуальні аспекти призначення, проведення, оформлення і використання судових експертиз; підготовка, призначення та проведення судових експертиз; атестація судових експертів; атестація методик судової експертизи; права, обов'язки та відповідальність судового експерта; питання відповідальності судового експерта; роз'яснення судами законодавства з судово-експертної діяльності; науково-методичне забезпечення судово-експертної діяльності та фінансове забезпечення судово-експертної діяльності [5].

Якщо ж говорити про зміни та вдосконалення нормативно-правового регулювання в системі судово-експертної діяльності, то перш за все, потрібно згадати Закон України від 4 жовтня 2019 р. №187-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень кримінально процесуального законодавства» [12].

В якому зміні стосуються ст. 242 КПК «Підстави проведення експертизи» – експертиза проводиться експертною установою, експертом або експертами, яких залучають сторони кримінального провадження або слідчий суддя за клопотанням сторони захисту у випадках та порядку, передбачених ст. 244 цього Кодексу, якщо для з'ясування обставин, що мають значення для кримінального провадження, необхідні спеціальні знання. Не допускається проведення експертизи для з'ясування питань права [9].

Також зміни стосуються і ст. 243 КПК, в якій відтепер експерт залучається за наявності підстав для проведення експертизи за дорученням сторони кримінального провадження, а не слідчого судді та суду, як було раніше. Законодавче нововведення дало змогу застосувати попередній порядок призначення експертиз, а отже, сторони кримінального провадження мають право самостійно призначати експертизи шляхом винесення постанови (звернення). Таким чином, із прийняттям поправок до цієї статті КПК, ініціювати проведення експертизи сторони кримінального провадження відтепер мають право самостійно – без попередньої підготовки та направлення клопотання слідчому судді чи суду для одержання дозволу на проведення експертизи [13].

На сьогодні судовий експерт хоча й має відповідно до законодавства певні гарантії здійснення судово-експертної діяльності, але вони є явно недостатніми для виконання всіх його функцій, передбачених законом. У той же час висновки судових експертів у переважній більшості кримінальних проваджень та інших видах судочинства відіграють роль найважливіших доказів, без яких вирішити ту чи іншу справу по суті практично неможливо [14].

Проте незаперечним є той факт, що судова експертиза підсилює доказовий базис матеріалів справи, забезпечує визначення об'єктивної істини, відіграє важливу роль у розробленні та практичному впровадженні наукових методів і методик дослідження матеріалів під час розслідування злочинів і судового розгляду справ [15].

Погоджуюсь з думками В. Хомутенко та А. Хомутенко, що пріоритетні напрямки реформування діючої системи нормативно-правового забезпечення судово-експертної діяльності повинні бути такими:

1) Прийняття базового закону щодо судово-експертної діяльності з урахуванням європейських правових норм і стандартів з метою створення умов для належного та ефективного експертного забезпечення правосуддя;

2) уніфікація процесуального законодавства України та підзаконних нормативних актів щодо призначення і проведення судових експертиз та визначення рівних можливостей всіх судових експертів у проведенні різних видів судових експертиз;

3) впровадження єдиних вимог щодо рівня професійної підготовки експертів, розроблення і запровадження єдиних стандартів оцінки їх кваліфікаційного рівня, а також єдиних підстав і порядку притягнення судових експертів до дисциплінарної відповідальності справедливим колегіальним суб'єктом;

4) забезпечення гарантій незалежного судового експерта, особливо в контексті його матеріального і соціального забезпечення;

5) розроблення та впровадження нормативно-правового регулювання системи самоврядування судових експертів в Україні [5].

Висновки. Здійснено огляд наукових думок щодо ситуації пов'язаної із нормативно-правовим забезпеченням та регулюванням судово-експертної діяльності в Україні. Проаналізовано нормативно-правову базу, що регулює судово-експертну діяльність, увага приділена окремим статтям законодавства та досліджено зміни в законодавстві, які стосуються судово-експертної діяльності. Встановлено, що судова експертиза має певну процесуально-правову природу, яка регулюється нормами права.

Визначено за якими принципами відповідно до Закону України від 25.02.1994 р. № 4038-XII «Про судову експертизу» здійснюється судово-експертна діяльність. До них відносять: принцип законності, принцип незалежності, принцип об'єктивності та принцип повноти дослідження. Також, підкреслено роль судової експертизи в судочинстві та проаналізовані думки науковців щодо вдосконалення апарату нормативно-правового регулювання судово-експертної діяльності в Україні.

Перелік посилань

1. Лазебний А. М., Божук І. І. Актуальні питання призначення криміналістичних судових експертиз в Україні URL: <https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/article/view/204/188>.
2. Колонюк В. П., Форіс Ю. Б. Правове регулювання та організація судово-експертної діяльності URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/5078/1/РЕАЛІЗАЦІЯ%20ДЕРЖАВНОЇ%20АНТИКОРУПЦІЙНОЇ%20ПОЛІТИКИ%20В%20МІЖНАРОДНОМУ%20ВИМІРІ_p270-272%20%2B.pdf.
3. Крайнов І. П. Концептуальні положення з питань реформування законодавства про судову експертизу в Україні URL: https://www.hniise.gov.ua/user_files/File/other/13%20последняя%20на%20печать.pdf
4. Курило В. І., Самохін А. В. Правове регулювання експертної діяльності в Україні: проблеми та шляхи розвитку URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LIN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vmdu_pr_2013_6_11.
5. Хомутенко В., Хомутенко А. Нормативно-правове забезпечення судово-

References

1. Lazebnyi, A. M., Bozhuk, I. I. Topical issues of appointment of forensic examinations in Ukraine. Retrieved from: <https://journals.snu.edu.ua/index.php/app/article/view/204/188>. (in Ukrainian).
2. Koloniuk V. P., Foris, Yu. B. Legal regulation and organization of forensic expert activity. Retrieved from: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/5078/1/РЕАЛІЗАЦІЯ%20ДЕРЖАВНОЇ%20АНТИКОРУПЦІЙНОЇ%20ПОЛІТИКИ%20В%20МІЖНАРОДНОМУ%20ВИМІРІ_p270-272%20%2B.pdf. (in Ukrainian).
3. Krainov, I. P. Conceptual provisions on reforming legislation on forensic examination in Ukraine. Retrieved from: https://www.hniise.gov.ua/user_files/File/other/13%20последняя%20на%20печать.pdf (in Ukrainian).
4. Kurylo, V. I., Samokhin, A. V. Legal regulation of expert activity in Ukraine: problems and ways of development. Retrieved from: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LIN&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&2_S21P03=FILA=&2_S21STR=Vmdu_pr_2013_6_11. (in Ukrainian).
5. Khomutenko, V., Khomutenko, A. Normative and legal support of forensic expert

експертної діяльності в Україні: недоліки та напрямки їх усунення URL: http://yurvisnyk.in.ua/v3_2022/9.pdf.

6. Шевчук В. М. Методологічні проблеми вдосконалення законодавчого забезпечення судово-експертної діяльності URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/18047/1/Shevchuk_34-41.pdf%20В%20МІЖНАРОДНОМУ%20ВИМІРІ_p270-272%20%2B.pdf

7. Гресь Н. Л., Недоступ К. К. Організаційно-процесуальні основи судово-економічної експертизи URL: <https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/158744/Організаційно-процесуальні%20основи%20судово-економічної%20експертизи%29%20CD1322.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

8. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994 № 4038-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text> (дата звернення 07.05.2023).

9. Кримінально-процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (дата звернення 07.05.2023).

10. Про затвердження Інструкції з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України Наказ Міністерства внутрішніх справ України від 07.07.2017 № 591 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17#Text> (дата звернення 07.05.2023).

11. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (дата звернення 07.05.2023).

12. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення окремих положень кримінально процесуального законодавства: Закон України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187-20#Text> (дата звернення 07.05.2023).

activity in Ukraine: shortcomings and directions for their elimination. Retrieved from: http://yurvisnyk.in.ua/v3_2022/9.pdf. (in Ukrainian).

6. Shevchuk, V. M. Methodological problems of improving the legislative provision of forensic expert activity. Retrieved from: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/18047/1/Shevchuk_34-41.pdf%20В%20МІЖНАРОДНОМУ%20ВИМІРІ_p270-272%20%2B.pdf. (in Ukrainian).

7. Hres, N. L., Nedostup, K. K. Organizational and procedural foundations of forensic and economic examination. Retrieved from: <https://ir.nmu.org.ua/bitstream/handle/123456789/158744/Організаційно-процесуальні%20основи%20судово-економічної%20експертизи%29%20CD1322.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. (in Ukrainian).

8. Law of Ukraine as of 25.02.1994 No. 4038-XII «On Forensic Expertise». Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text> (access date 07.05.2023) (in Ukrainian).

9. Criminal Procedure Code of Ukraine 13.04.2012 No. 4651-VI. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> (access date 07.05.2023) (in Ukrainian).

10. Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine 07.07.2017 No 591 «On the approval of the Instructions for the organization of conducting and registration of expert proceedings in the divisions of the Expert Service of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine». Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17#Text> (access date 07.05.2023) (in Ukrainian)

11. Economic Procedure Code of Ukraine 06.11.1991 p. № 1798-XII Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text> (access date 07.05.2023). (in Ukrainian).

12. On making changes to some legislative acts of Ukraine regarding the improvement of certain provisions of criminal procedural legislation: Law of Ukraine Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/187-20#Text>. (access date 07.05.2023). (in Ukrainian).

13. Пілюков Ю. Судово-експертна діяльність у сучасному кримінальному процесі URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41981/1/Пілюков.pdf>.
14. Ключев О. М. Удосконалення експертного забезпечення правосуддя: теоретичні, правові та організаційні URL: <https://khrife-journal.org/index.php/journal/article/download/265/246>.
15. Овсянникова І. М. Судово-експертна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання URL: <https://khrife-journal.org/index.php/journal/article/download/429/438>
13. Piliukov, Yu. Forensic expert activity in the modern criminal process. Retrieved from: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/41981/1/Пілюков.pdf>. (in Ukrainian)
14. Kluiiev, O. M. Improvement of expert provision of justice: theoretical, legal and organizational Retrieved from: <https://khrife-journal.org/index.php/journal/article/download/265/246>.
15. Ovsyannikova, I. M. Forensic expert activity as an object of administrative and legal regulation Retrieved from: <https://khrife-journal.org/index.php/journal/article/download/429/438>.

LEGAL REGULATION OF FORENSIC EXAMINATIONS IN UKRAINE

I. Sivchuk

At the current stage of development and construction of a legal state, as well as with a change in the paradigm of state administration, forensic examination occupies an important place in the judiciary. However, today there are some gaps and shortcomings inherent in the regulatory legal regulation of forensic expert activity, the presence of which does not contribute to fully guaranteeing the independence of forensic experts and their full performance of their activities. Therefore, the question arises regarding the detailed consideration of the content of the legal framework that regulates the forensic expert activity and ensures the functioning of the human rights system of the government in the state.

The article also highlights problematic issues related to regulatory and legal regulation and the conduct of forensic examinations in Ukraine. A review of the scientific opinions and statements of leading scientists and scientists regarding this situation was carried out. Current articles of the criminal procedural legislation concerning the Institute of Forensic Expertise have been analyzed. Changes in regulatory documents regulating forensic expert activity in Ukraine were studied (special attention was paid to changes in the Criminal Procedure Code of Ukraine). It has been established which directions are included in the normative and legal regulation of the institute of forensic examination in the state.

The role of forensic expertise in the judiciary is emphasized and the opinions of scientists regarding the improvement of the apparatus of legal regulation of forensic expertise in Ukraine are analyzed.

Key words: legal regulation, expert, forensic examination, the principle of legality, the principle of objectivity, the principle of completeness of research, proof.